

ИЗВЕШТАЈ

О урађеном мастер раду Олге Васиљевић на тему: **Revisiting the Orange Revolution and Euromaidan: Pro-Democracy Civil Disobedience in Ukraine**

Кандидаткиња Олга Васиљевић написала је мастер рад под називом: „Revisiting the Orange Revolution and Euromaidan: Pro-Democracy Civil Disobedience in Ukraine“, обима 72 странице који садржи 61 библиографску јединицу извора и релевантне научне литературе. Рад је написан на енглеском језику и у потпуности је усаглашен са садржајем пријаве нацрта мастер рада, која је одобрена на седници Политиколошког одељења одржаној 13. фебруара 2020. године и Већа последипломских студија Факултета политичких наука.

Ауторкин циљ је да установи да ли се протестне активности које су чиниле Наранцасту револуцију и Еуромајдан у Украјини могу сматрати грађанском непослушношћу. Одговор који ауторка у свом раду нуди је позитиван. Рад се састоји од увода, две тематске целине (теоријске и аналитичке) које садрже по три одељка, закључка, као и списка литературе и извора. Две основне тематске целине тичу се 1) концепта грађанске непослушности, и то кроз разматрање три основна појма (самог појма грађанске непослушности, те идеја грађанског друштва и ненасиља) и 2) места и улоге грађанског друштва, ненасиља и грађанске непослушности у Наранцастој револуцији и Еуромајдану. Две целине су сразмерног обима и имају истоветну структуру која се састоји од: 1) увода; 2) три одељка и 3) закључка. Рад својим обимом превазилази стандарде постављене Правилником о мастер академским студијама Универзитета у Београду – Факултета политичких наука, а усклађен је са свим правилима (укључујући и оно које се тиче обима) које утврђује Упутство за пријаву, израду и одбрану мастер рада Мастер академских

студија политикологије – Мастера међународних студија који се користи на Регионалном мастер програму студија мира.

Прва тематска целина („теоријски“ део рада) тиче се идеје грађанске непослушности. Ауторка овде на опсежан начин разматра одређења грађанске непослушности користећи традиционалне приступе, попут оних које нуде Хенри Дејвид Торо и Мартин Лутер Кинг, а ослања се и на савремене дефиниције из поља политичке теорије које нуде пре свега Џон Ролс и Јирген Хабермас, али и Џин Шарп. Издвајају се два концепта која ауторка сматра важним за проучавање протеста у Украјини и тражење одговора на питање да ли они имају карактер грађанске непослушности. Први је ненасиље као важан део одређења грађанске непослушности, а други је грађанско друштво као важан актер догађања у Украјини, укључујући и активности које се могу сматрати грађанском непослушноћу. Концептуално одређење ненасиља ауторка тражи у теоријама Лава Толстоја, Махатме Гандија и Мартина Лутера Кинга, док одређење грађанског друштва проналази у радовима Марка Хауарда, Тима Бајхелта и Волфганга Меркела.

Друга тематска целина („аналитички“ део рада) обрађује Наранцасту револуцију и Евромајдан. Шири контекст за догађаје из 2004. и 2005, односно 2013. и 2014. године, пружају протести у Украјини из деведесетих година двадесетог века, попут штрајка рудара у Доњецком басену, али и протеста против Леонида Кучме из 2000. и 2001. године. Ауторка узима у обзир и пренос међународног искуства борбе против ауторитарних режима који су допринели промени власти у СР Југославији и Грузији. Преглед локалних и међународних искустава у отпору власти тема је првог одељка. Последња два дела друге тематске целине посвећена су Наранцастој револуцији и Евромајдану. Ово је централни део рада у коме ауторка описује и анализира разноврсне протестне технике које се могу сматрати чиновима грађанске непослушности (јавне, свесне, незаконите и ненасилне активности усмерене против поретка коме недостаје легитимитет), као и њихове актере из сфере грађанског друштва.

У закључку се Олга Васиљевић осврће на неколико централних тема којима се бавила у мастер раду. Закључак задржава фокус рада на Наранцастој револуцији и Евромајдану, сумирајући већ наведене чинове грађанске непослушности и улогу грађанског друштва у борби против нелегитимне власти. Ауторка закључује да су

Наранцаста револуција и Еуромајдан обележени пре свега грађанском непослушношћу и то упркос бруталним сценама насиља за које је првенствено била одговорна власт.

.....

На основу свега наведеног, може се закључити да мастер рад Олге Васиљевић на темељан начин обрађује сложену и прецизно одређену тему која није довољно заступљена у домаћој литератури. Комисија сматра да је мастер рад успешно одговорио на претходно постављене хипотезе и да је испунио циљеве предвиђене пријавом мастер рада. Ауторка је такође темељно, прегледно и систематично проучила значајан број савремених расправа о грађанској непослушности, грађанском друштву, као и разноврсну политиколошку литературу о отпору власти у Украјини од деведесетих година до данас. Зато Комисија констатује да је мастер рад Олге Васиљевић, „Revisiting the Orange Revolution and Euromaidan: Pro-Democracy Civil Disobedience in Ukraine“, **подобан за јавну одбрану, пошто испуњава све услове предвиђене нормативно-правним актима Универзитета у Београду и Факултета политичких наука.**

У Београду, 21.09.2020.

КОМИСИЈА

1. проф. др Небојша Владисављевић

2. проф. др Душан Спасојевић

3. проф. др Марко Симендић, ментор